

POROZUMIENIE MIĘDZY BURMISTRZAMI

1. Czym jest „Porozumienie między burmistrzami”?

Porozumienie między burmistrzami (Covenant of Mayors) jest inicjatywą polityczną, która stanowi wzór aktywnego zaangażowania miast i regionów w realizację celów strategicznych Unii Europejskiej w dziedzinie zrównoważonej gospodarki energetycznej. Inicjatywa ta ma na celu zjednoczenie przedstawicieli władz lokalnych wokół wspólnych celów, jakie UE chce osiągnąć do 2020 r.: zmniejszenia o 20% emisji gazów cieplarnianych, poprawy o 20% efektywności energetycznej oraz dwudziestoprocentowy udział energii ze źródeł odnawialnych w zużyciu energii.

Dotychczas porozumienie podpisało ok. **1700** przedstawicieli władz lokalnych (w tym zaledwie dziesięciu sygnatariuszy z Polski).

2. Kto może stać się sygnatariuszem „Porozumienia między burmistrzami”?

Porozumienie skierowane jest przede wszystkim do władz miast, ponieważ:

- w miastach produkowana jest ponad połowa gazów cieplarnianych
- w miastach żyje i pracuje 80% populacji
- w miastach zużywa się ponad 80% energii

Do Porozumienia mogą przystąpić przedstawiciele władz lokalnych (miejskich i wiejskich).

3. Dlaczego warto przystąpić do Porozumienia?

Porozumienie jest szansą na bardziej efektywne promowanie i wdrażanie programów ukierunkowanych na efektywność produkcji i zużycia energii. Przy współpracy w ramach porozumienia, wraz z innymi członkami, promocja energii odnawialnych będzie dużo bardziej skuteczna – głównie dzięki nawiązaniu bliskiej współpracy. Niesie to za sobą szybszą i efektywniejszą wymianę doświadczeń oraz dobrych praktyk. Dodatkowym atutem przystąpienia do Porozumienia jest zaistnienie na poziomie europejskim, krajowym oraz lokalnym i pozyskanie nowych partnerów do wspólnych działań. Członkowie Porozumienia posiadają łatwiejszy dostęp do instrumentów finansowych, co przyspiesza cały proces inwestycyjny. Działania w ramach Porozumienia są również szansą na promowanie wśród społeczności lokalnej idei oszczędności energii. Do dyspozycji sygnatariuszy pozostaje również biuro Porozumienia, które zapewnia wsparcie, również od strony technicznej, oraz udziela wszelkich informacji i wskazówek.

4. Zobowiązania sygnatariuszy „Porozumienia między burmistrzami”

Podpisując porozumienie przedstawiciele władz lokalnych zobowiązują się dobrowolnie do wdrożenia planu działania na rzecz zrównoważonej gospodarki energetycznej w ich społecznościach.

Sygnatariusze zobowiązują się:

- zrealizować, a jeżeli to możliwe to wykroczyć poza, cele wyznaczone dla UE do roku 2020 poprzez zmniejszenie emisji dwutlenku węgla w podlegających im jednostkach terytorialnych o co najmniej 20%, dzięki wdrożeniu planu działań na rzecz zrównoważonej energii w dziedzinach wchodzących w zakres ich kompetencji; zobowiązanie takie oraz plan działań zostaną ratyfikowane w drodze odpowiednich procedur;
- przygotować inwentaryzację emisji służącą za punkt odniesienia i stanowiącą podstawę planu działań na rzecz zrównoważonej energii;
- przedstawić plan działań na rzecz zrównoważonej energii w ciągu roku po oficjalnym przystąpieniu do Porozumienia między burmistrzami;
- przystosować struktury miejskie, w tym zapewnić wystarczające zasoby ludzkie, by podjąć niezbędne działania;
- zmobilizować społeczeństwo obywatelskie do udziału w opracowaniu planu działań, określeniu strategii i środków koniecznych do wdrożenia i zrealizowania jego celów; każda jednostka terytorialna zobowiązana jest do opracowania planu i przesłania go do Sekretariatu Porozumienia w ciągu roku od przystąpienia do Porozumienia;
- przedstawiać co najmniej raz na dwa lata sprawozdania z wdrażania służące ocenie, monitorowaniu i weryfikacji celów;
- dzielić się swoimi doświadczeniami i fachową wiedzą z innymi jednostkami terytorialnymi;
- organizować Dni Energii oraz Dni Porozumienia Miast we współpracy z Komisją Europejską i innymi zainteresowanymi stronami, co umożliwi obywatelom bezpośrednie skorzystanie z możliwości i czerpanie korzyści wynikających z bardziej racjonalnego wykorzystania energii, a także pozwoli na regularne informowanie lokalnych środków przekazu o postępach w realizacji planu działań;
- aktywnie uczestniczyć w corocznej Konferencji Burmistrzów UE na rzecz Zrównoważonej Energii dla Europy;
- rozpowszechniać przesłanie zawarte w Porozumieniu na właściwych forach, a zwłaszcza zachęcać innych przedstawicieli władz lokalnych do przystąpienia do Porozumienia;
- uznać fakt, że członkostwo w Porozumieniu ustaje – po pisemnym powiadomieniu przez Sekretariat Porozumienia – w wypadku gdy:
 - nie przedstawiony zostanie plan działań na rzecz zrównoważonej energii w ciągu roku od przystąpienia do Porozumienia,
 - nie będzie spełniony ogólny cel zmniejszenia emisji dwutlenku węgla wyznaczony w planie działania z uwagi na całkowite niewdrożenie bądź niedostateczne wdrożenie planu,
 - nie przedstawione zostanie sprawozdania w ciągu dwóch kolejnych okresów sprawozdawczych.

5. Czym są instytucje wspierające?

Instytucje wspierające są strukturami posiadającymi kompetencje do zapewnienia strategicznych wskazówek, technicznego lub/i finansowego wsparcia dla gmin, które wykazują chęć przystąpienia do Porozumienia, ale nie posiadają wystarczającego zaplecza, żeby spełnić stawiane przed nimi wymagania (głównie dotyczy to etapu przygotowania i wdrażania planu działań na rzecz zrównoważonego rozwoju).

Instytucje wspierające prowadzą również działalność promocyjną oraz zapewniają wsparcie dla sygnatariuszy z mniejszymi zasobami, między innymi poprzez:

- zapewnienie technicznego wsparcia dla rozwoju planu działań
- zapewnienie ekspertyz
- zapewnienie funduszy

2 typy instytucji wspierających:

administracja publiczna	sieć władz lokalnych i regionalnych
- władze państwowe oraz regionalne - państwowe agencje energetyczne	- stowarzyszenia władz lokalnych i regionalnych
ZADANIA:	ZADANIA:
- raportowanie rezultatów działań do Komisji Europejskiej - promocja przystąpienia do Porozumienia wśród gmin na danym terenie i zapewnienie wsparcia oraz koordynacji - zapewnienie technicznej i strategicznej pomocy dla gmin, które są chętne do przystąpienia do Porozumienia - zapewnienie wsparcia finansowego na wydatki związane z tworzeniem planu działań na rzecz zrównoważonego rozwoju	- promocja przystąpienia do Porozumienia wśród członków stowarzyszenia - współdziałanie z członkami i umożliwianie wymiany doświadczeń - definiowanie wspólnych interesów na forum - regularne raporty do Komisji Europejskiej ukazujące rezultaty działań oraz włączenie się w strategiczne wdrażanie

Korzyści płynące z bycia instytucją wspierającą:

- przyczynienie się do lepszej kooperacji instytucjonalnej oraz rządowej
- wzmocnienie swojej roli jako koordynator
- możliwość zaistnienia na poziomie europejskim, państwowym oraz lokalnym
- dzielenie się doświadczeniem oraz dobrymi praktykami
- nawiązanie bliskich kontaktów z instytucjami europejskimi

6. Jak wspierać finansowo Porozumienie?

Zasadniczo finansowanie działań wynikających z przystąpienia do Porozumienia leży w gestii sygnatariuszy, jednak mogą oni korzystać z następujących środków wsparcia:

Środki wsparcia:

- Narodowe Programy Wsparcia
- Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR)
- JESSICA – wspólne europejskie wsparcie na rzecz trwałych inwestycji na obszarach miejskich, jest inicjatywą Komisji Europejskiej przy współpracy Europejskiego Banku Inwestycyjnego oraz Rady Europejskiego Banku Rozwoju w celu promowania zrównoważonych inwestycji
- Programy UE
 - CONCERTO – ogóloeuropańska inicjatywa Komisji Europejskiej, w ramach której podejmowane są działania zmierzające do budowy bardziej zrównoważonej przyszłości w świetle potrzeb energetycznych Europy. Obecnie uczestniczy w niej 58 gmin z 23 krajów. Każda z nich dąży do osiągnięcia możliwie najwyższego poziomu samowystarczalności energetycznej. Inicjatywa CONCERTO realizowana jest w

ramach 7. Programu Ramowego pod nadzorem Dyrekcji Generalnej ds. Energii i Transportu Komisji Europejskiej;

- Civitas plus (wchodzący w skład 7. Programu Ramowego) – inicjatywa Komisji Europejskiej mająca na celu promowanie i wdrażanie zrównoważonego, czystego i wydajnego transport miejski;
- Smart Cities
- Life+ – jedyny instrument finansowy Wspólnoty Europejskiej powołany ściśle w celu wspierania przedsięwzięć w dziedzinie ochrony środowiska. Jego głównymi celami są ułatwienie procesu wdrażania wspólnotowego prawa ochrony środowiska, realizacja polityk ochrony przyrody oraz identyfikacja i promocja nowych rozwiązań dla problemów dotyczących ochrony środowiska;
- IEE – Intelligent Energy Europe – „Inteligentna Energia – Program dla Europy” – program wspierający działania pozainwestycyjne, którego głównym celem jest:
 - Poprawa efektywności energetycznej oraz racjonalne wykorzystanie zasobów energetycznych,
 - Promowanie nowych i odnawialnych źródeł energii oraz wspieranie dywersyfikacji źródeł energii,
 - Promowanie efektywności energetycznej oraz zastosowania nowych i odnawialnych źródeł energii w transporcie.

- Wsparcie techniczne

- ELENA – instrument finansowy wdrażany przez Komisję Europejską i Europejski Bank Inwestycji w ramach strategii 20-20-20. Są to fundusze na pomoc techniczną (w ramach programu CIP/IEE), które wspierają władze lokalne w finansowaniu studiów wykonalności, kosztów nowozatrudnionego personelu, opracowań technicznych, procedur przetargowych czy strukturyzacji personelu (w procesie przed inwestycyjnym). Granty pokrywają do 90% kosztów przygotowania projektu;

7. Pomysły na przyszłość:

- krótkoterminowo – rozwój programu ELENA, innych Międzynarodowych Instytucji Finansowych (IFIs), banków krajowych, ERDF
- certyfikacja dla krajów które rzeczywiście zmniejszają emisje
- Plany Ożywienia Gospodarczego (Economic Recovery Plans)
- nowe możliwości finansowania w ramach następnego okresu programowania (2014-2020)
- cel optymalnego efektu dźwigni
- nowe dotacje/środki wsparcia

Polskie miasta, będące członkami Porozumienia:

Kraków, Warszawa, Bielsko-Biała, Ełk, Bielawa, Dzierżoniów, Łubianka, Niepołomice, Raciechowice, Suche Juchy

Strona internetowa Porozumienia: www.eumayors.eu